



Περιφερειακή Ανάπτυξη

Ενότητα 3: Σχεδιασμός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Περιφερειακός Προγραμματισμός

Ζαχαρούλα Ανδρεοπούλου
Τμήμα Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος



Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ



Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ



Περιφερειακή Ανάπτυξη

Περιεχόμενα ενότητας

1. Περιφερειακός Προγραμματισμός.
2. Μέσο του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγραμματισμού.
3. Περιφέρειες προγραμματισμού.
4. Περιφερειακές ανισότητες.
5. Παράγοντες περιφερειακού προβλήματος.
6. Τύποι περιφερειακού σχεδιασμού.
7. Ενδοπεριφερειακός σχεδιασμός.
8. Σχεδιασμός μεταξύ περιφερειών.



Περιφερειακός Προγραμματισμός 1/2

- Ο Περιφερειακός Προγραμματισμός αποτελεί βασικό εργαλείο των κρατών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, που προκαλεί η άνιση κατανομή της ανάπτυξης στο χώρο και για τη βελτίωση της ευημερίας των περιοχών και των ατόμων.
- Παράλληλα, καταλαμβάνει και σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια προώθησης της συνοχής και της αρμονικής ανάπτυξης των μελών υπερεθνικών οικονομικών ενώσεων.



Περιφερειακός Προγραμματισμός 2/2

- Είναι ο τύπος της δημόσιας δράσης, που σχετίζεται άμεσα με τον έλεγχο της αναπτυξιακής πραγματικότητας,
 - μέσω μιας συστηματικής προσπάθειας προσδιορισμού και προσανατολισμού των δράσεων,
 - σε μια δεδομένη κλίμακα χώρου, η οποία είναι κατά κανόνα μεγαλύτερη από την τοπική και μικρότερη από την εθνική και ονομάζεται περιφέρεια προγραμματισμού,
 - με σκοπό τον εκ των προτέρων έλεγχο μιας μελλοντικής, σαφώς προσδιορισμένης χρονικά, αναπτυξιακής κατάστασης.



Μέσο του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού 1/2

- Ο Περιφερειακός Προγραμματισμός αποτελεί βασικό μέσο του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού:
- Η «περιφερειοποίηση» του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος διευκολύνει τον έλεγχο της συνέπειας και της εφικτότητας των στόχων του, υπό τους περιορισμούς και τις δυνατότητες που θέτει η μεταβλητή του χώρου.
- Η κατάρτιση των περιφερειακών προγραμμάτων διευκολύνει την απογραφή και αξιολόγηση των διαθέσιμων παραγωγικών συντελεστών, καθώς και την επισήμανση συμπληρωματικοτήτων για την αξιοποίησή τους.



Μέσο του εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού 2/2

- Η κατάρτιση και εφαρμογή των περιφερειακών προγραμμάτων ενισχύει την αποκέντρωση του συστήματος λήψης αποφάσεων, τη συμμετοχή των τοπικών φορέων στην αναπτυξιακή διαδικασία και κατά συνέπεια διευκολύνει την αποδοχή των στόχων του εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος από τον πληθυσμό.



Περιφέρειες προγραμματισμού 1/2

- Οι Περιφέρειες Προγραμματισμού
- Είναι γεωγραφικές ενότητες που αποτελούνται από όμορες χωρικές μονάδες.
- Οριοθετούνται για την άσκηση περιφερειακής πολιτικής και την εφαρμογή του περιφερειακού προγραμματισμού.



Περιφέρειες προγραμματισμού 2/2

- Η λειτουργία τους προϋποθέτει ενιαία προγραμματική ή και διοικητική δικαιοδοσία, που απαιτείται για
 - το σχεδιασμό,
 - την εφαρμογή
 - την παρακολούθηση,
 - την αξιολόγηση και
 - την προσαρμογή της περιφερειακής πολιτικής και των αναπτυξιακών προγραμμάτων.



Περιφερειακές ανισότητες 1/2

- Οι περιφερειακές ανισότητες

είναι αποτέλεσμα των διαφορών που υπάρχουν κυρίως στο εισόδημα (κατανομή και διάθεση) και στην απασχόληση (ποσοστά απασχολούμενων), μιας και τα δύο αυτά οικονομικά μεγέθη αποτελούν συμβατικά το μέτρο των περιφερειακών ανισοτήτων.



Περιφερειακές ανισότητες 2/2

- Όσο πιο μεγάλη ανεργία υπάρχει και όσο πιο άνιση είναι η κατανομή των εισοδημάτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών, τόσο μεγαλύτερες είναι οι περιφερειακές ανισότητες, σε σχέση πάντοτε με τους οικονομικούς αντικειμενικούς σκοπούς της ίσης κατανομής του εισοδήματος και της πλήρους απασχόλησης.



Παράγοντες περιφερειακού προβλήματος 1/2

Οι παράγοντες που προκαλούν το περιφερειακό πρόβλημα μπορεί να συνοψισθούν ως εξής:

- Γεωγραφικοί παράγοντες.
- Παράγοντες δομής της οικονομίας των περιφερειών.
- Παράγοντες που αναφέρονται στη σχετικά μικρή κινητικότητα εργασίας και κεφαλαίων.



Παράγοντες περιφερειακού προβλήματος 2/2

- Θεσμικοί παράγοντες.
- Πολιτικοί παράγοντες.
- Πολιτισμικοί και διάφοροι άλλοι παράγοντες.
- Παράγοντες που σχετίζονται με τις εξωτερικές οικονομίες.



Τύποι Περιφερειακού Σχεδιασμού

Σε ό,τι αφορά στο ρόλο που παίζει ο σχεδιασμός στην ανάπτυξη των διαφόρων περιφερειών διακρίνονται δύο βασικοί τύποι σχεδιασμού:

- Ο ενδοπεριφερειακός σχεδιασμός.
- Ο σχεδιασμός μεταξύ περιφερειών.



Ενδοπεριφερειακός σχεδιασμός 1/2

Ο ενδοπεριφερειακός σχεδιασμός

- Αφορά στην κατανομή των πόρων στις διάφορες περιφέρειες.
- Αποσκοπεί στην εξασφάλιση ικανοποιητικής σχέσης μεταξύ του πληθυσμού, των επαγγελματιών και του περιβάλλοντος.



Ενδοπεριφερειακός σχεδιασμός 2/2

- Αποβλέπει στην επίτευξη
 - Κοινωνικών στόχων (εξασφάλιση κατοικίας, κοινωνικών παροχών, κ.α.).
 - Οικονομικών στόχων (έλεγχος παραοικονομίας, κατανομή νέων επενδύσεων).
 - Περιβαλλοντικών στόχων (ποιότητα αστικής ζωής, παρεμπόδισης αστικής επέκτασης).



Σχεδιασμός μεταξύ περιφερειών

Ο σχεδιασμός μεταξύ περιφερειών

- Αφορά στην κατανομή των πόρων μεταξύ των περιφερειών.
- Αποσκοπεί στην επίλυση προβλημάτων οικονομικών ανισοτήτων και στην εξεύρεση ικανοποιητικών σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και επαγγελμάτων.
- Περιέχει την ικανοποίηση πολλαπλών σκοπών, οι οποίοι προέρχονται από τους εθνικούς οικονομικούς σκοπούς (οικονομική ανάπτυξη, πλήρης απασχόληση, κοινωνική ισότητα, κ.α.).



Βιβλιογραφία 1/2

- Αραμπατζής, Γ. Και Πολύζος, Σ. 2008. Φυικοί Πόροι, Περιβάλλον και Ανάπτυξη. Εκδόσεις Τζιόλα. Θεσσαλονίκη
- Ανδρεοπούλου, Ζ.Σ. 2014. Περιφερειακή Ανάπτυξη. Ψηφιακές πανεπιστημιακές παραδόσεις. Πηγή στο διαδίκτυο: http://www.for.auth.gr/uploads/pages/B11_γ_Α_Α_Α_Ε_Ι_2014_γ_γ_Α_Ε_Α.pdf
- Ανδρεοπούλου, Ζ.Σ. 2010. Αξιοποίηση του Διαδικτύου για την προβολή μονάδων οικο-αγροτουρισμού στην Ελλάδα, στα πλαίσια της νέας στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης με χρονικό ορίζοντα το 2020. 16^ο Επιστημονικό Συνέδριο Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων.



Βιβλιογραφία 2/2

- Λαδιάς, Χ. 2014. Ειδικά Θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εκδόσεις Παπαζήση. Αθήνα.



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ζαχαρούλα Ανδρεοπούλου. «Περιφερειακή Ανάπτυξη. Σχεδιασμός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Περιφερειακός Προγραμματισμός». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS390/>



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>





Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Χριστιάνα Κολιούσκα
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2014-2015





ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

